PRACE NAUKOWE UNIWERSYTETU EKONOMICZNEGO WE WROCŁAWIU
RESEARCH PAPERS OF WROCŁAW UNIVERSITY OF ECONOMICS nr 500 • 2017

Ubezpieczenia wobec wyzwań XXI wieku

ISSN 1899-3192
e-ISSN 2392-0041

Daria Ringwelska-Ładak
Departament Monitorowania Ryzyk, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
e-mail: daria.ringwelska-ladak@knf.gov.pl

WCZORAJ, DZIŚ I JUTRO FORMUŁY STANDARDOWEJ SCR

SCR STANDARD FORMULA – TODAY, TOMORROW AND FUTURE

DOI: 10.15611/pn.2017.500.12

Streszczenie: W niniejszym artykule zaprezentowane zostały doświadczenia autorki z pierwszych lat funkcjonowania systemu Wypłacalność II w zakresie formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności oraz jej planowanej rewizji, jako nowego wyzwania, któremu będą musiały sprostać zakłady ubezpieczeń/reasekuracji w Unii Europejskiej. Autorka skupiła się w artykule na publicznych pracach Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA) w zakresie formuły standardowej oraz na poradzie EIOPA dla Komisji Europejskiej zawierającej propozycje m.in. uproszczeń, zmiany metodyki, czy parametrów formuły standardowej, tak aby były one racjonalnie związane z profilem ryzyka większości zakładów ubezpieczeń/reasekuracji. Uwaga autorki skoncentrowana została na badaniu EIOPA, przeprowadzanym wśród przedstawicieli zakładów ubezpieczeń/reasekuracji, dotyczącym rewizji formuły standardowej SCR oraz na próbie oceny zarówno możliwych zmian samej formuły, jak i jej rozwoju.

Słowa kluczowe: zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji, Wypłacalność II, kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR), formuła standardowa.

Summary: The article aims at presenting the author's experience from the first years of the Solvency II implementation in terms of the solvency capital requirement standard formula and its planned revision as a new challenge that (re)insurance undertakings will have to face. The author focused on the public works of the European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA) in terms of the standard formula and on its advice containing proposals of simplifications, changes in the methodology or parameters of the standard formula, so that they are rationally related to the risk profile of the (re)insurance undertakings. Attention was focused on the EIOPA study, conducted among (re)insurance undertakings, regarding the revision of the SCR standard formula and on the attempt to assess both the possible changes and development of the standard formula.

Keywords: insurance undertaking and reinsurance undertaking, Solvency II, Solvency Capital Requirement (SCR), standard formula.

Całe życie polega na zarządzaniu ryzykiem,
a nie na jego eliminacji[1]
Walter Wriston, były prezes Citicorp

1. Wstęp

Po kilkuletnich przygotowaniach 1 stycznia 2016 r. weszły w życie regulacje systemu Wypłacalność II. W systemie Wypłacalność II wymóg kapitałowy jest równy wyższej z wartości: kapitałowego wymogu wypłacalności (*Solvency Capital Requirement* – SCR) i minimalnego wymogu kapitałowego (*Minimum Capital Requirement*). Wymóg SCR zastąpił margines wypłacalności i stanowi docelową miarę ryzyka dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji[2].

W systemie Wypłacalność II zakłady ubezpieczeń posiadają możliwość wyznaczania wymogu SCR za pomocą formuły standardowej lub modelu wewnętrznego. Mimo wielu lat przygotowań wymóg SCR jest nowym rozwiązaniem, w którym nadal mogą się pojawiać niezidentyfikowane wcześniej problemy i wątpliwości, bowiem regulacje dotyczące wyznaczania wymogu SCR za pomocą formuły standardowej zostały ustalone w 2011 r. Celem artykułu jest zaprezentowanie doświadczeń autorki z pierwszych lat funkcjonowania systemu Wypłacalność II w zakresie formuły standardowej SCR oraz planowanej rewizji formuły standardowej jako nowego wyzwania, któremu będą musiały sprostać zakłady ubezpieczeń w Unii Europejskiej. Zmiany formuły standardowej były już przewidziane w dyrektywie Wypłacalność II [PE 2009]. Autorka skupiła się w artykule na publicznych pracach Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA) w zakresie formuły standardowej, czy poradzie EIOPA dla Komisji Europejskiej zawierającej propozycje m.in. uproszczeń, zmiany metodyki, założeń, czy parametrów formuły standardowej, tak aby były one racjonalnie związane z profilem ryzyka większości zakładów ubezpieczeń w Unii Europejskiej. Uwaga autorki skoncentrowana została na badaniu EIOPA, przeprowadzanym wśród przedstawicieli europejskich zakładów ubezpieczeń, dotyczącym rewizji formuły standardowej SCR oraz na próbie oceny zarówno możliwych zmian samej formuły, jak i jej rozwoju.

2. Formuła standardowa – wczoraj

Rozważania na temat formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności (formuły standardowej SCR) rozpocznijmy od postawienia pytania, co rozumie się

[1] *All life is the management of risk, not its elimination.*

[2] W dalszej części artykułu, jeśli nie wskazano inaczej, wyrażenie „zakład ubezpieczeń" oznacza zarówno zakład ubezpieczeń, jak i zakład reasekuracji lub zakład prowadzący działalność mieszaną.

pod pojęciem „wypłacalność". Okazuje się, iż koncepcja wypłacalności sięga XVIII wieku, kiedy to pojęcie wypłacalności pojawiło się w słowniku Webstera (*Webster's Ninth New Collegiate Dictionary*) i oznaczało właściwość lub stan bycia wypłacalnym (*the quality or state of being solvent*) [Sandström 2006, s. 7]. Encyklopedia PWN definiuje wypłacalność jako zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań finansowych [http://encyklopedia.pwn.pl/haslo/wyplacalnosc;3998945.html]. Z kolei W. Bijak koncepcji wypłacalności poświęcił cały rozdział swojej książki [Bijak 2009], w którym określił pojęcie wypłacalności w literaturze ubezpieczeniowej, a także podał własną definicję wypłacalności.

Skoro nie istnieje jednoznaczna definicja wypłacalności, to czy wiemy, jak powinno się ją mierzyć oraz w jakim horyzoncie czasu powinna być wyznaczana? Czy odpowiedzi na powyższe pytania znajdziemy w systemie Wypłacalność II?

Prace nad ustanowieniem nowego systemu wypłacalności dla działalności ubezpieczeniowej Komisja Europejska rozpoczęła w 2001 r. Projekt ten był częścią „Planu działań w zakresie usług finansowych" (*Financial Services Action Plan*), który został zapoczątkowany w celu zbadania potrzeby zmiany obowiązującego systemu wypłacalności zakładów ubezpieczeń w Unii Europejskiej. Zgodnie z rekomendacją Komisji Europejskiej nowy system wypłacalności powinien wprowadzać dwa poziomy wymogów kapitałowych: docelowy wymóg bazujący na potrzebie kapitału ekonomicznego przy określonym prawdopodobieństwie ruiny oraz mniej skomplikowany wymóg określający niższy, minimalny poziom wypłacalności [European Commission 2003, s. 3, 4]. Przed wejściem w życie systemu Wypłacalność II ocena wypłacalności opierała się na zastosowaniu metody czynnikowej, w której formuły uwzględniały odpowiednie pozycje ze sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń. Pomimo iż, formuły służące wyznaczaniu wymogów wypłacalności były proste do zastosowania, łatwe do zarządzania i zrozumienia, nie uwzględniały ryzyka zakładów ubezpieczeń [Chandra Shekhar i in. 2008, s. 1, 2]. A przecież działalność ubezpieczeniowa uzasadniona jest występowaniem ryzyka. Zakład ubezpieczeń został stworzony w celu ochrony człowieka lub jego działalności przed skutkami zdarzeń, które z kolei są konsekwencją istnienia ryzyka [Jajuga (red.) 2007, s. 291]. Ten istotny element został zmieniony w systemie Wypłacalność II, w którym poprzez wymóg SCR wypłacalność zakładu ubezpieczeń została powiązana z jego ekspozycją na ryzyko.

Na podstawie wymienionych informacji można wnioskować, iż kapitałowy wymóg wypłacalności stanowi istotne *novum* regulacyjne związane z zakładami ubezpieczeń w Unii Europejskiej, ale czy wiemy, kiedy zakłady ubezpieczeń zmierzyły się z nim po raz pierwszy?

Ważną datą w historii wymogu SCR jest 2006 r., kiedy w ramach drugiego ilościowego badania wpływu (Q*uantitative Impact Study 2* – QIS2[3]) przeprowadza-

[3] Seria badań służących ocenie zmian ilościowych, jakie mogą się pojawić w wyniku wdrożenia nowych standardów wypłacalności.

nego wśród zakładów ubezpieczeń w Unii Europejskiej przez CEIOPS[4] (obecnie EIOPA), zakłady zostały poproszone o wyznaczenie wymogu SCR zgodnie z formułą standardową lub modelem wewnętrznym. Jednym z głównych celów badania QIS2 było przeanalizowanie wpływu zmiany wymogów w zakresie wypłacalności na ocenę sytuacji finansowej zakładów. W badaniu QIS2 formuła standardowa SCR podzielona została na następujące główne moduły ryzyka: ryzyko aktuarialne w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych, ryzyko rynkowe, ryzyko kredytowe, ryzyko operacyjne, ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie oraz ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych.

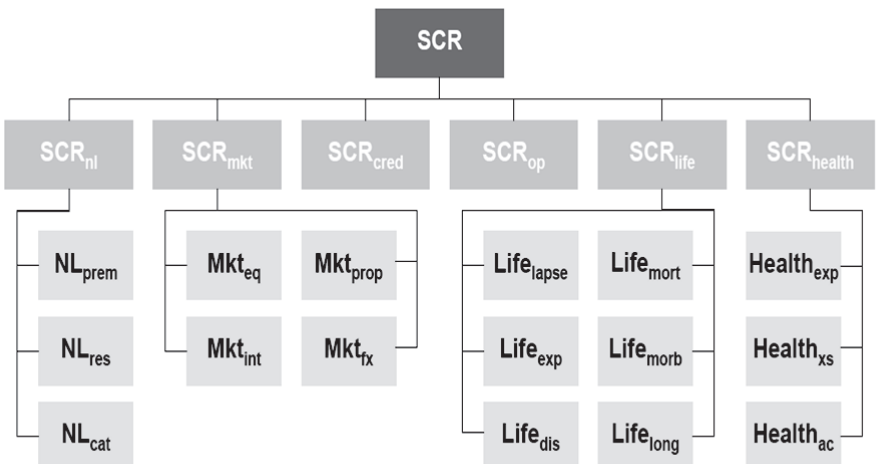

Rys. 1. Struktura formuły standardowej SCR w badaniu QIS2

Źródło: [CEIOPS 2006].

Parametry użyte w formule standardowej SCR w badaniu QIS2 odzwierciedlały początkową, wstępną kalibrację zaproponowaną przez CEIOPS. Jednocześnie CEIOPS zastrzegł, iż przed zebraniem danych z badania nie mogą zostać wyciągnięte wnioski co do stosowności kalibracji formuły standardowej SCR. Formuła standardowa w badaniu QIS2 odpowiadała mierze ryzyka Tail VaR (TVaR) na poziomie ufności odpowiadającym wartości narażonej na ryzyko (*Value at Risk* – VaR) na poziomie ufności 0,995. Przyjęto ogólne założenie, że TVaR na poziomie ufności 0,99 spełni to zadanie [https://www.knf.gov.pl/knf/pl/komponenty/img/qis2_specyfikacja_1580.pdf].

Badanie QIS2 odzwierciedlało jedynie początkową i bardzo wstępną kalibrację formuły standardowej wymogu SCR, a kolejne ilościowe badania wpływu stały się istotnym elementem prac CEIOPS. Po badaniu QIS2 CEIOPS, na prośbę Komisji

[4] Komitet Europejskich Nadzorów Ubezpieczeń i Pracowniczych Funduszy Emerytalnych.

Europejskiej, przeprowadził jeszcze trzy badania ilościowe wpływu, tak aby w ostateczności zweryfikować, czy specyfikacja techniczna formuły standardowej SCR jest zgodna z założeniami i celami kalibracji określonymi w dyrektywie Wypłacalność II. W opinii autorki na ostateczny kształt formuły standardowej wpłynęły także: globalny kryzys finansowy ostatnich lat, w tym zmiany zachodzące na rynku ubezpieczeń, rozwój technik zarządzania ryzykiem, standardów rachunkowości czy instrumentów finansowych. Najważniejsze etapy rozwoju formuły standardowej SCR do momentu wejścia w życie systemu Wypłacalność II przedstawia rys. 2.

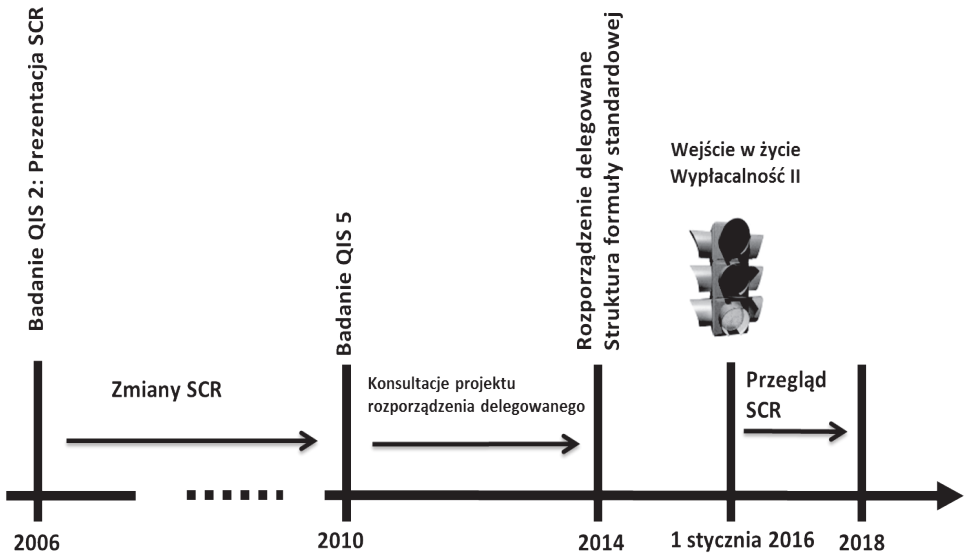

Rys. 2. Etapy rozwoju formuły standardowej SCR

Źródło: opracowanie własne.

Na istotną uwagę zasługuje to, iż zgodnie z dyrektywą Wypłacalność II standardowa formuła kapitałowego wymogu wypłacalności powinna odzwierciedlać profil ryzyka większości zakładów ubezpieczeń w Unii Europejskiej. W tym momencie należałoby się zastanowić, czy takie podejście wymaga prostych, czy raczej skomplikowanych metod wyznaczania wymogu SCR? Aby odpowiedzieć na to pytanie, zobaczmy, jak formuła standardowa przedstawia się po wejściu w życie systemu Wypłacalność II.

3. Formuła standardowa – dziś

Od 1 stycznia 2016 r. kapitałowy wymóg wypłacalności obliczany według standardowej formuły stanowi sumę następujących pozycji:

$$SCR = BSCR + SCR_{op} + Korekta,$$

gdzie: SCR – kapitałowy wymóg wypłacalności; BSCR – podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności; SCR_{op} – wymóg kapitałowy dla ryzyka operacyjnego; Korekta – korekta z tytułu zdolności rezerw i podatków odroczonych do pokrywania strat.

Z kolei podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności zawiera następujące moduły ryzyka:

- moduł ryzyka rynkowego,
- moduł ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta,
- moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie,
- moduł ryzyka aktuarialnego w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych,
- moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych,
- moduł ryzyka dla wartości niematerialnych i prawnych,

oraz wyliczany jest z następującego wzoru:

$$BSCR = \sqrt{\sum_{i,j}\left(Macierz_{i,j} \cdot SCR_i \cdot SCR_j\right)} + SCR_{WNiP},$$

gdzie: SCR_i, SCR_j – odpowiednie moduły podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności; SCR_{WNiP} – wymóg kapitałowy dla ryzyka wartości niematerialnych i prawnych; $Macierz_{i,j}$ – macierz zależności zdefiniowana w załączniku 4 dyrektywy Wypłacalność II[5].

Każdy z modułów podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności składa się z odpowiednich podmodułów, które zostały zobrazowane na rys. 3.

Moduły podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności zostały skalibrowane z uwzględnieniem wartości narażonej na ryzyko (VaR) podstawowych środków własnych zakładu ubezpieczeń na poziomie ufności 0,995 w okresie jednego roku. Formuła standardowa wymogu SCR uwzględnia wpływ technik ograniczania ryzyka, pod warunkiem iż ryzyko związane z zastosowaniem danej techniki ograniczania ryzyka zostało w prawidłowy sposób odzwierciedlone w wymogu SCR[6].

Kapitałowy wymóg wypłacalności obliczany według formuły standardowej wyznaczany jest za pomocą metody scenariuszowej lub czynnikowej (rys. 4).

Formuła standardowa zbudowana jest modułowo, co oznacza, iż w pierwszym etapie zakład ubezpieczeń dokonuje identyfikacji poszczególnych rodzajów ryzyka na podstawie własnego profilu ryzyka, następnie wyznacza wymóg kapitałowy dla każdego rodzaju ryzyka, ostatnim zaś etapem jest zagregowanie poszczególnych wymogów kapitałowych za pomocą macierzy zależności.

---

[5] Opracowano na podstawie [Rozporządzenie… z 10 października 2014, art. 87].

[6] Opracowano na podstawie [PE 2009, art. 101].

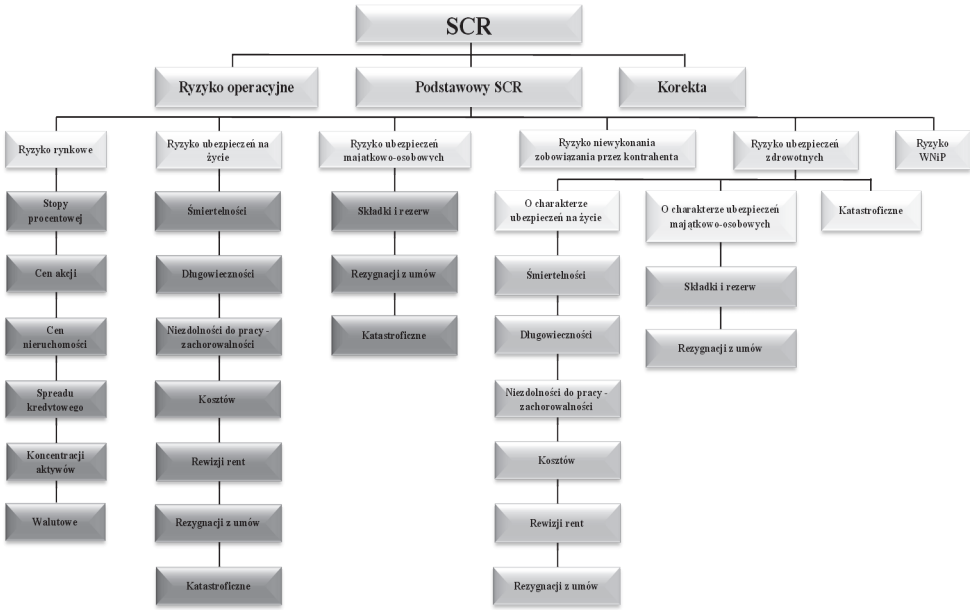

Rys. 3. Struktura kapitałowego wymogu wypłacalności

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Rozporządzenie… z 10 października 2014].

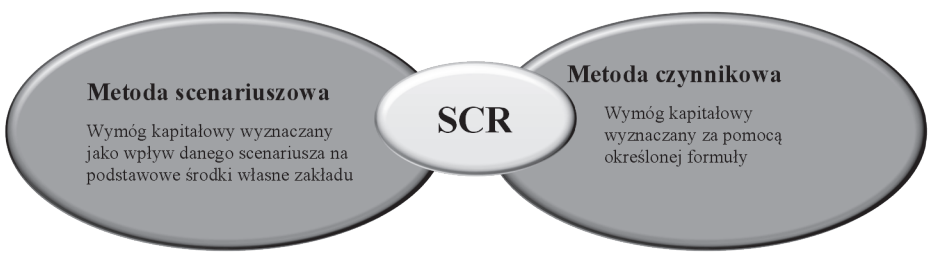

Rys. 4. Metody wyznaczania wymogu SCR za pomocą formuły standardowej

Źródło: opracowanie własne.

W poprzedniej części artykułu zostało wskazane, iż w zamierzeniu formuła standardowa kapitałowego wymogu wypłacalności ma za zadanie odzwierciedlać profil ryzyka większości zakładów ubezpieczeń w Europie, co może spowodować, iż dla zakładów o specyficznym profilu ryzyka będzie ona nieodpowiednia. W przypadku gdy profil ryzyka zakładu ubezpieczeń odbiega od założeń leżących u podstaw obliczeń wymogu SCR według standardowej formuły, może on zastąpić część parametrów wykorzystywanych w formule standardowej parametrami

specyficznymi zakładu lub zastosować model wewnętrzny (pełny albo częściowy). Wobec powyższego zakład ubezpieczeń ma możliwość wyznaczenia wymogu SCR za pomocą przedstawionych na rys. 5 metod (od najbardziej zaawansowanych do prostszych).

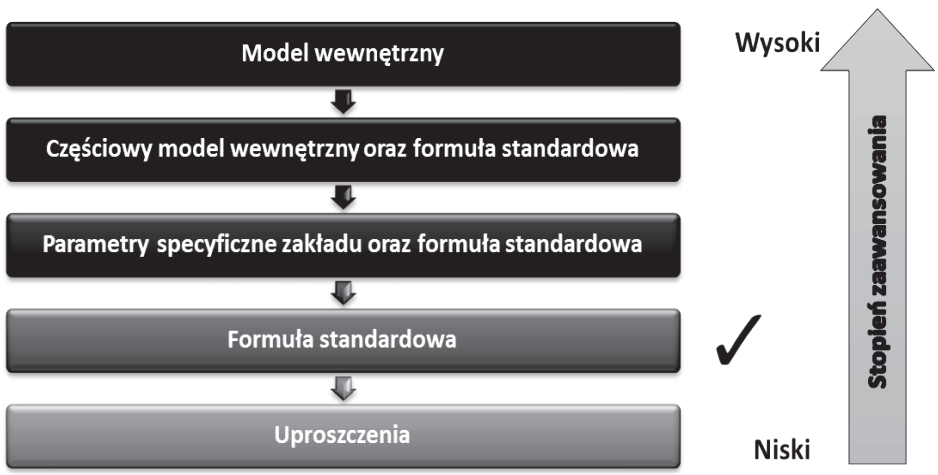

Rys. 5. Metody wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności

Źródło: opracowanie własne.

Należy zauważyć, iż w zakresie formuły standardowej system Wypłacalność II wprowadził przepisy umożliwiające wszystkim zakładom ubezpieczeń wycenę ich kapitału ekonomicznego. Jaka będzie przyszłość formuły standardowej wymogu SCR? Odpowiedź na to pytanie postaram się znaleźć w następnej części artykułu.

4. Formuła standardowa – jutro

Każde postępowanie naukowe przebiega w czasie, ma swój początek i cel. Rozpoczyna się od pytań, hipotez i projektów badań. Dalej jest czas ich przeprowadzania, po nim zaś czas analizy i interpretacji wyników [Francuz, Mackiewicz 2005, s. 579]. Powyższe etapy postępowania naukowego możemy wyróżnić także w przypadku formuły standardowej wymogu SCR. Czas więc na ostatni etap przeglądu formuły standardowej: analizę i interpretację wyników.

Przyszłość formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności związana jest przede wszystkim z pracami EIOPA oraz Komisji Europejskiej. W okresie poprzedzającym obowiązywanie nowych regulacji Komisja Europejska przeprowadziła, wśród europejskich przedstawicieli rynku ubezpieczeń, publiczne konsultacje dotyczące m.in. formuły standardowej SCR, podczas których zainteresowane podmioty mogły przedstawić swoje uwagi dotyczące efektywności, spójności oraz kon-

strukcji formuły standardowej. Na podstawie odpowiedzi zainteresowanych podmiotów 18 lipca 2016 r. Komisja Europejska przedstawiła EIOPA zagadnienia, które wymagają ponownej analizy, a w niektórych przypadkach także ponownej kalibracji parametrów wykorzystywanych w formule standardowej. Wobec powyższego od 2016 r. EIOPA prowadzi, na prośbę Komisji Europejskiej, prace nad przeglądem formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności. Zgodnie z motywem 150 rozporządzenia delegowanego Komisja Europejska powinna dokonać przeglądu metod, założeń i standardowych parametrów stosowanych przy obliczaniu kapitałowego wymogu wypłacalności za pomocą formuły standardowej do grudnia 2018 r.

Prace nad rewizją formuły standardowej SCR prowadzone są przez EIOPA w ramach grupy zadaniowej EIOPA ds. rewizji formuły standardowej SCR (SCR Review Project Group). Rezultatem prac EIOPA są dwie porady dla Komisji Europejskiej: z października 2017 r. oraz z lutego 2018 r.

Prace nad rewizją formuły standardowej SCR wiążą się z koniecznością pozyskania przez EIOPA od zakładów ubezpieczeń oraz krajowych organów nadzoru dodatkowych danych ilościowych i komentarzy jakościowych. W związku z powyższym EIOPA przygotowała m.in. dokument do dyskusji *Discussion Paper on the review of specific items in the Solvency II Delegated Regulation*, w którym zawarte zostały: 1) informacje o obszarach formuły standardowej SCR, które zdaniem EIOPA powinny ulec zmianie; 2) dla każdego z obszarów, propozycje zmiany/doprecyzowania/uproszczenia formuły standardowej SCR; 3) pytania jakościowe do przedstawicieli europejskiego rynku ubezpieczeń dotyczące adekwatności zaproponowanych przez EIOPA zmian. Dokument do dyskusji oraz uwagi przedstawicieli europejskiego rynku ubezpieczeń zostały opublikowane na stronie internetowej EIOPA [https://eiopa.europa.eu/Pages/Consultations/EIOPA-CP-16-008-Discussion-Paper-on-the-Review-of-Specific-Items-in-the-Solvency-II-Delegated-Regulation.aspx]. Publiczne konsultacje dokumentu do dyskusji trwały od 8 grudnia 2016 r. do 3 marca 2017 r.

Na podstawie upublicznionych uwag przedstawicieli europejskiego rynku ubezpieczeń dokonano próby zobrazowania możliwych przyszłych zmian formuły standardowej SCR (tab. 1).

Tabela 1. Zgłoszone propozycje zmian w zakresie formuły standardowej SCR

Zagadnienie	Propozycja zmian
1	2
Metoda oparta na ocenie ze względu na pierwotne ryzyko (*Look-through approach*)	• Nieobowiązkowa metoda dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. • Podwyższenie limitu dla metody grupowania (obecnie 20% całości aktywów). • Zastosowanie metody opartej na ocenie ze względu na pierwotne ryzyko wobec inwestycji w jednostki powiązane.

1	2
Uproszczenia formuły standardowej	• Ryzyko rezygnacji z umów wyznaczane na poziomie linii biznesu a nie poszczególnej umowy. • Usunięcie wymogu szacowania błędu (w sposób jakościowy oraz ilościowy) powstałego w wyniku zastosowania uproszczenia.
Ryzyko katastroficzne w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych	• Możliwość stosowania parametrów specyficznych zakładu. • Ponowna kalibracja parametrów dla ryzyka katastrof naturalnych. • Zmiana metody wyznaczania wymogu dla ryzyka pożaru, ryzyka morskiego oraz ryzyka lotniczego.
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	• Uproszczenie formuły wyznaczania efektu ograniczania ryzyka • Doprecyzowanie regulacji w zakresie wyznaczania wymogu dla transakcji typu *sell-buy-back* oraz *buy-sell-back.* • Uwzględnienie regulacji EMIR*.
Zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (ECAI)	• Zastosowanie alternatywnych metod oceny ryzyka kredytowego np. własnych modeli, modeli banków. • EIOPA jako podmiot oceniający ryzyko kredytowe podmiotów.
Ryzyko aktuarialne	• Zmiana sposobu wyznaczania miary wielkości ryzyka w ryzyku składki i rezerw. • Ponowna kalibracja parametrów dla ryzyka składki i rezerw, ryzyka śmiertelności oraz ryzyka długowieczności.
Ryzyko rynkowe	• Ponowna kalibracja ryzyka stopy procentowej uwzgledniająca ujemne stopy procentowe. • Doprecyzowanie pojęcia „pojedynczy kontrahent" dla celów wyznaczenia wymogu dla ryzyka koncentracji aktywów. • Ujednolicenie regulacji dotyczących ekspozycji gwarantowanych przez podmioty trzecie oraz ekspozycji wobec jednostek samorządów regionalnych i władz lokalnych (RGLA) z regulacjami sektora bankowego poprzez m.in. uwzględnienie częściowych gwarancji, traktowanie gwarancji RGLA jak gwarancji rządów centralnych (z wagą ryzyka 0%), wprowadzenie kategorii pośredniej dla RGLA nietraktowanych na równi z rządami centralnymi, ujednolicenie listy RGLA traktowanych jak ekspozycje wobec rządów centralnych dla banków i zakładów ubezpieczeń.
Techniki przenoszenia ryzyka	• Uwzględnienie nowych technik przenoszenia ryzyka np. *embedded derivatives, longevity swaps, Adverse Development Cover*.
Korekta z tytułu zdolności odroczonych podatków dochodowych do pokrywania strat	• Zaproponowanie dolnego ograniczenia w wartości równej różnicy pomiędzy rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego a aktywami z tytułu odroczonego podatku dochodowego (netto DTL). • Wyznaczanie korekty według określonej formuły.
Pozostałe tematy	• Zmiana metody wyznaczania parametru specyficznego zakładu dla reasekuracji nieproporcjonalnej. • Rewizja poziomu stopy kosztu kapitału (obecnie 6%) wykorzystywanej w obliczaniu marginesu ryzyka. • Rewizja metody wyznaczania wymogu dla ryzyka walutowego przez grupy. • Ujednolicenie regulacji dotyczących środków własnych z regulacjami sektora bankowego.

* Regulacja instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [https://eiopa.europa.eu/Pages/Consultations/EIOPA-CP-16-008-Discussion-Paper-on-the-Review-of-Specific-Items-in-the-Solvency-II-Delegated-Regulation.asp].

Przesłane przez podmioty europejskiego rynku ubezpieczeń uwagi do dokumentu do dyskusji stanowią podstawę do zaproponowania przez EIOPA odpowiednich dla specyfiki europejskiego rynku ubezpieczeń zmian regulacji dotyczących wyznaczania wymogu SCR za pomocą formuły standardowej. Publiczne konsultacje pierwszego projektu porady EIOPA dla Komisji Europejskiej zawierające wnioski wynikające z uwag podmiotów do dokumentu do dyskusji rozpoczęły się 4 lipca 2017 r. i potrwają do 31 sierpnia 2017 r. W konsultacjach publicznych projektu porady EIOPA mogą wziąć udział zarówno podmioty prawne, jak i osoby fizyczne, więc i czytelnicy niniejszego artykułu.

5. Zakończenie

Zaproponowanie odpowiednich dla specyfiki europejskiego rynku ubezpieczeń zmian regulacji dotyczących wyznaczania wymogu SCR za pomocą formuły standardowej nie jest łatwym zadaniem. Wynika to z tego, iż bardzo rzadko spotyka się zakłady ubezpieczeń posługujące się tymi samymi narzędziami, zarządzane w ten sam sposób i zarządzające podobnymi zasobami ludzkimi. Istnieje bowiem wyraźne rozróżnienie ze względu na odmienny profil działalności zakładu ubezpieczeń czy różnorodność świadczonych usług. Uwzględnienie każdego, nawet mało prawdopodobnego, przypadku ryzyka spowoduje, iż wyznaczanie wymogów wypłacalności stanie się skomplikowane i trudne do zaakceptowania przez zakłady ubezpieczeń. Wobec powyższego istotne jest, aby w projektowaniu zmian uwzględnić, iż standardowa formuła odzwierciedla profil ryzyka większości zakładów (jest wzorcem), a nie poszczególnego zakładu.

Intencją autorki było przekazanie czytelnikom doświadczeń z pierwszych lat funkcjonowania systemu Wypłacalność II w zakresie wymogu SCR oraz planowanej rewizji formuły standardowej, jako nowego wyzwania, któremu będą musiały sprostać zakłady ubezpieczeń w Unii Europejskiej. Przedstawione w niniejszym artykule informacje, poszczególne etapy prac nad formułą standardową SCR z pewnością nie wyczerpują tematu. Obecnie trwający przegląd formuły standardowej SCR jest procesem dynamicznym, otwartym i może być przez zainteresowane podmioty nadal modyfikowany. Na pewno proces ten wymaga pracy zespołowej po stronie zarówno przedstawicieli europejskiego rynku ubezpieczeń, jak i organów nadzoru.

A. Einstein uważał, iż „nie dokonuje wielkich odkryć, kto nie bada niemożliwości. Sławę w nauce zyskuje się nie dzięki zręczności w rozwiązywaniu poszczególnych problemów naukowych, lecz dzięki umiejętności ich wybierania, śmiałości oraz inwencyjności myślenia”. I niech ta myśl towarzyszy pracom nad rewizją formuły standardowej SCR.

Literatura

Bijak W., 2009, *Praktyczne metody badania niewypłacalności zakładów ubezpieczeń*, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa.

CEIOPS, 2006, *Quantitative Impact Study 2*, Technical Specification, https://eiopa.europa.eu/publications/qis/insurance/insurance-quantitative-impact-study-2.

Chandra Shekhar P., Kumar N., Warrier S.R., 2008, *Journey of Insurer Solvency regulations – 2007 and beyond*, Joint Colloquium of the IACA, PBSS, IAAHS, Boston.

European Commission, 2003, *Design of a Future Prudential Supervisory System in the EU – Recommendations by the Commission Services*, MARKT/2509/03–EN, Brussels.

Francuz P., Mackiewicz R., 2005, *Liczby nie wiedzą skąd pochodzą*, Wydawnictwo KUL, Lublin.

PE, 2009, Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=celex%3A32009L0138.

Ronka-Chmielowiec W., 2007, *Rodzaje i czynniki ryzyka w zakładzie ubezpieczeń*, [w:] Jajuga K. (red.), *Zarządzanie ryzykiem*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32015R0035.

Sandström A., 2006, *Solvency: Models, Assessment and Regulation*, Chapman & Hall/CRC Taylor & Francis Group, Boca Raton.

Źródła internetowe

https://eiopa.europa.eu/Pages/Consultations/EIOPA-CP-16-008-Discussion-Paper-on-the-Review-of--Specific-Items-in-the-Solvency-II-Delegated-Regulation.aspx (4.07.2017).

http://encyklopedia.pwn.pl/haslo/wyplacalnosc;3998945.html (4.07.2017).

https://www.knf.gov.pl/knf/pl/komponenty/img/qis2_specyfikacja_1580.pdf (4.07.2017).